

XV. évfolyam, 15. szám, 2012

Agrárpiaci Jelentések

GABONA ÉS IPARI NÖVÉNYEK

Gabona és Ipari Növények
XV. évfolyam, 15. szám, 2012

Megjelenik kéthetente
2012. augusztus 14.

Felelős szerkesztő
Dr. Stummer Ildikó

Szerzők
Dr. Tikász Ildikó Edit
tikasz.ildiko.edit@aki.gov.hu
Keresztessyné Mohr Katalin
keresztessyne.mohr.katalin@aki.gov.hu

Kiadó
Agrárgazdasági Kutató Intézet
Piaci Árinformációs Rendszer
H-1093 Budapest, Zsil utca 3-5.
Postacím: H-1463 Budapest, Pf.: 944
Telefon: (+36 1) 476-6093
Fax: (+36 1) 217-8111
www.aki.gov.hu
aki@aki.gov.hu
https://pair.aki.gov.hu

ISSN 1418 2130

A Gabona és Ipari Növények piaci jelentésen kívül kínáljuk még a Baromfi; Élőállat és Hús; Zöldség, Gyümölcs és Bor; Tej és Tejtermékek piaci jelentéseket is.

A kiadványokkal kapcsolatban részletes felvilágosítást ad:

Mihók Zsolt
Telefon: (+36 1) 476-3064

Minden jog fenntartva. A kiadvány bármely részének sokszorosítása, adatainak bármilyen formában (nyomtatott vagy elektronikus) történő tárolása vagy továbbítása, illetőleg bármilyen elven működő adatbázis kezelő segítségével történő felhasználása csak a kiadó előzetes írásbeli engedélyével történhet.

Tartalomjegyzék

ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
GABONAPIACI JELENTÉS.....	4
Agrárpolitikai Hírek.....	8
A gabonafélék termelői ára.....	9
A gabonafélék jegyzése.....	11
Nemzetközi piaci információk.....	15
OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS.....	16
Az olajos magvak és termékeinek jegyzése.....	17
BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET.....	22
Agrárpolitikai Hírek.....	25

ÖSSZEFOGLALÓ

Az európai kontinens búzatermése előreláthatóan 136,5 millió tonna körül alakul a 2012/2013. gazdasági évben, 4 százalékkal alacsonyabban, mint egy évvel korábban. A legnagyobb mértékű csökkenés a fekete-tengeri régió országaiiban várható.

Az árpa és a kukorica vonatkozásában kedvezőbb a helyzet, Európában 53,9 millió tonna árpa (+1,5 százalék) és 76 millió tonna kukorica (+1,7 százalék) betakarítását remélik a 2012/2013. évi szezonban.

A Nemzetközi Gabonaszövetség (*IGC*) legfrissebb prognózisában a világ 2012/2013. gazdasági évi szójababtermését az USA-ban várható termésveszteségek miatt 259 millió tonnára (-7,6 millió) korrigálta az egy hónappal korábbi jelentéséhez képest. A repcemag globális termését ugyanakkor változatlanul 60,2 millió tonnára jelzik.

Az előzetes becslések szerint az EU-ban 7852 ezer tonna biodízelt előállítanak elő 2012-ben, míg 2009-ben 8888 ezer tonna volt a termelés. Az idén a nagy mennyiségű már tanúsítvánnyal rendelkező, az európainál olcsóbb biodízel beáramlása, valamint a bekeverőüzemek gyenge kereslete nyomást gyakorolnak a biodízel árára.

GABONAPIACI JELENTÉS

Az európai kontinens búzatermése előreláthatóan 136,5 millió tonna körül alakul a 2012/2013. gazdasági évben, 4 százalékkal alacsonyabban, mint egy évvel korábban. A legnagyobb mértékű csökkenés a fekete-tengeri régió országaiiban várható, ahol a rendkívül kedvezőtlen időjárás következtében Oroszországban 20, Ukrajnában 42, Kazahsztánban 54 százalékkal kevesebb kenyérgabona kerülhet idén a raktárakba. Az EU-27-ben 4 százalék mértékű termés kieséssel lehet kalkulálni az előző évihez képest, így 132 millió tonna búza betakarítása valószínűsíthető. A legnagyobb veszteséget Lengyelország könyvelheti el, ahol idén 7,64 millió tonnára becsülik a búzatermést, ami közel 20 százalékkal múlja alul az előző év eredményét. A kibocsátás növekedésére számíthatunk Belgiumban, az Egyesült Királyságban, Franciaországban, Lettországon, Litvániában és Olaszországban, míg Hollandiában és Németországban a tavalyi évihez viszonyítva változatlan termést prognosztizálnak (1. táblázat).

Az árpa vonatkozásában kedvezőbb a helyzet, Európában 1,5 százalékkal több, azaz 53,9 millió tonna termény betakarítását remélik a 2012/2013. évi szezonban. Az EU-27 kibocsátása várhatóan 1,7 százalékkal lesz több az idén, mint 2011-ben, Franciaországban számítanak a legnagyobb mértékű (+28 százalék) növekedésre, míg Romániában a legnagyobb veszteségre (-16 százalék) az elmúlt évi eredményhez képest. A fekete-tengeri régió országaiiban az árpa termés kiesése kisebbnek ígérkezik, mint a búzáé: Oroszországban 8, Ukrajnában 25, Kazahsztánban pedig 29 százalékkal csökkenhet a kibocsátás (1. táblázat).

Az IGC legfrissebb jelentése az EU teljes búzakínálatát 148,9 millió tonnára jelzi a 2012/2013. gazdasági évre, ez 4 százalékkal marad el az előző évi szezontól. Az elemzők a teljes felhasználást 119,5 millió tonnára becsülik (-5 százalék), ebből 54,5 millió tonna az élelmiszer, 10,8 millió tonna (+10 százalék) az ipari és 47,3 millió tonna (-14 százalék) a takarmányozási célú hasznosítás. A zárókészletek előreláthatóan 10 százalékkal 10 millió tonnára csökkennek.

Az Európai Unió búzaexportja 17,6 millió tonnára (+8 százalék) bővíthet a 2012/2013. évi szezonban, ezzel szemben Kazahsztán búzakivitele 7 millió (-32 százalék), Oroszorszáé 9 millió (-59 százalék) és Ukrajnáé 3,5 millió (-34 százalék) tonnára eshet vissza. A szakértők az EU búzaimportját 5,8 millió tonnára jelzik, 20 százalékkal kevesebbre, mint egy évvel korábban. A folyó év július 2-24. között az EU 613 ezer tonna búza (durum nélkül) és 669 ezer tonna árpa kivitelére, valamint 709 ezer tonna búza és 3000 tonna árpa behozatalára adott ki engedélyt.

Európa kukoricatermése 76 millió tonnára tehető a 2012/2013. gazdasági évre, ami 1,3 millió tonnával több, mint egy évvel ezelőtt. A legnagyobb kibocsátó Ukrajna, ahol az idén 1,8 millió tonnával kevesebb mag betakarítását valószínűsítik. Az Európai Unióban a tavalyihoz közel azonos termésmennyiséget várnak, 65,7 millió tonnát, a legnagyobb mértékű növekedésre Lengyelországban számítanak (+24 százalék), míg a csökkenés Magyarországon lehet a legmagasabb (-23 százalék) (2. táblázat).

1. táblázat: A búza és az árpa várható termésmennyisége Európa főbb gabonatermesztő országaiban

Országok	millió tonna					
	Búza			Árpa		
	2011	2012	2012/2011 (százalék)	2011	2012	2012/2011 (százalék)
Európa	142,1	136,5	96,06	53,1	53,9	101,51
EU-27	137,7	132	95,86	51,7	52,6	101,74
Ausztria	1,71	1,39	81,64	0,86	0,68	79,72
Belgium/Luxemburg	1,63	1,81	111,04	0,42	0,46	109,52
Bulgária	4,3	4,07	94,65	0,68	0,6	88,24
Csehország	4,8	4,21	87,71	1,87	1,73	92,51
Dánia	4,84	4,45	91,94	3,26	3,89	119,33
Egyesült Királyság	15,25	15,73	103,15	5,64	5,62	99,65
Finnország	0,98	0,9	91,84	1,52	1,77	116,45
Franciaország	34	36,7	107,94	8,8	11,3	128,41
Hollandia	1,36	1,36	100	0,21	0,22	104,76
Lengyelország	9,26	7,64	82,51	3,3	3,3	100
Lettország	0,95	1,28	134,74	0,23	0,23	100
Litvánia	1,87	2,24	119,79	0,76	0,76	100
Magyarország	4,04	4	99,01	1,01	1	99,01
Németország	22,7	22,7	100	8,7	9,7	111,49
Olaszország	2,65	3,2	120,75	0,86	1,04	120,83
Románia	7,2	6,1	84,72	1,19	1	84,03
Spanyolország	5,96	3,8	63,76	8,4	5,52	65,71
Svédország	2,25	2,1	93,33	1,39	1,61	115,83
Szlovákia	1,6	1,34	83,75	0,54	0,46	85,85
Szerbia	2,06	1,9	92,23	0,31	0,3	96,77
Oroszország	56,2	45	80,07	16,9	15,5	91,72
Ukrajna	22,3	13	58,3	9,1	6,8	74,73
Kazahsztán	22,7	10,5	46,26	2,4	1,7	70,83

Forrás: Coceral, AGRESTE, IGC, UkrAgroConsult, NÉBIH

2. táblázat: A kukorica várható termésmennyisége Európa főbb kukoricatermesztő országaiban

Országok	Kukorica		
	2011	2012	2012/2011 (százalék)
Európa	74,7	76	101,74
EU-27	65,2	65,7	100,77
Ausztria	2,43	2,29	94,24
Franciaország	15,47	15,27	98,71
Németország	5,23	5,18	99,04
Görögország	1,4	1,4	100
Horvátország	2,34	2,02	86,32
Olaszország	9,22	9,12	98,92
Spanyolország	3,95	4,1	103,8
Csehország	0,87	1,05	120,69
Magyarország	7,99	6,15	76,97
Lengyelország	2,2	2,73	124,09
Szlovákia	1,37	1,28	93,43
Románia	10,4	10,33	99,33
Bulgária	2,1	2,52	120
Ukrajna	22,8	21	92,11
Szerbia	6,3	7	111,11

Forrás: Coceral, NÉBIH, IGC

Az IGC szakértői az EU kukoricakínálatát 79 millió tonnára jelzik a 2012/2013. gazdasági évre, 1,2 millió tonnával többre, mint egy évvel korábban. A teljes keresletet 71,8 millió tonnára becsülik (+3 százalék), amelyből 4,2 millió tonna az élelmiszer, 12,6 millió tonna (+5 százalék) az ipari és 52,7 millió tonna (+4 százalék) a takarmánycélú felhasználás. A zárókészletek 4,9 millió tonnára szűkülhetnek, ami 9 százalékkal kevesebb, mint a 2011/2012. évi szezonban.

A készletek mérséklődése következtében az EU kukoricaexportja az előző gazdasági évihez képest 2,5 millió tonnára (-200 ezer) csökkenhet a 2012/2013. évi szezonban, míg Ukrajnában a visszaeső kibocsátás ellenére 13,4 millió tonnára (+900 ezer tonna) bővíthet a kivitel. Az Európai Unió kukoricaimportja a takarmány- és ipari felhasználás növekvő szükséglete miatt 6,5 millió tonna lehet a folyó gazdasági évben, 1,7 millió tonnával több, mint az elmúlt évi szezonban.

A termelői árak alakulását július 26-ára vonatkozóan a 3. táblázat mutatja be. Az étkezési búza magyarországi termelői ára (205 euró/tonna) közel azonosan alakult, mint a szomszédos országokban (Szlovénia, Szlovákia), kivételt Románia képezett, ahol 10 euróval volt alacsonyabb a termény *spot* ára. A nyugat-európai országokhoz képest átlagosan 54 euróval, Lengyelországhoz viszonyítva 22 euróval volt alacsonyabb a hazánkban érvényes búzaár. A *rouen*-i referenciaárhoz (256,5 euró/tonna) viszonyítva 51,2 euróval volt kisebb Magyarországon a termény termelői ára, ami elfogadható. A takarmánybúza termelői árával kapcsolatban ugyanazt lehet elmondani, mint az étkezési búza esetében, azzal a különbséggel, hogy a legalacsonyabb ár Szlovéniában figyelhető meg (180 euró/tonna) (Szlovéniában mindössze 160 ezer tonna búzatermést várnak).

A takarmányárpa termelői ára Romániában volt a legalacsonyabb (180 euró/tonna), a nyugat-európai árak átlagosan 30 euróval (20-55 euró) haladták meg a magyar árat, míg a lengyelországi 4,5 euróval. A takarmánykukorica termelői ára Magyarországon 197

euró/tonna volt, ennél a szomszédos országoké általában alacsonyabb (Románia, Szlovákia, Szlovénia) volt, míg Csehországban 12 euróval magasabb. A nyugat-európai országokban a takarmánykukorica fizikai piacokon kialakult ára átlagosan 57 euró/tonnával volt magasabb.

3. táblázat: **Az étkezési búza, a takarmánybúza a takarmányárpa és a takarmánykukorica termelői ára az EU főbb termelő országában**

Országok	Étkezési búza	Takarmánybúza	Takarmányárpa	Takarmánykukorica
	2012-07-26	2012-07-26	2012-07-26	2012-07-26
Ausztria	-	-	217,5	-
Belgium	279	275	250	265
Bulgária	211,46	207,08	198,9	181,51
Csehország	215,58	207,84	194,7	207,37
Dánia	-	-	-	-
Egyesült Királyság	258,88	284,84	226,9	-
Finnország	201,5	-	179	-
Franciaország	256,7	243	232,3	257,2
Rouen	256,5	-	235	-
Hollandia	-	272,5	240,5	258,5
Lengyelország	227,1	220,4	199,9	213,6
Lettország	-	196,07	-	-
Litvánia	183,61	192,48	204,53	-
Magyarország	205,3	195,25	191,4	196,74
Németország	254,6	245,8	223,9	233,3
Olaszország	241,9	-	215,1	240,9
Románia	194,4	192,1	180,6	179,5
Spanyolország	254,27	-	234,61	260
Svédország	-	-	-	-
Szlovákia	203,7	-	-	185,95
Szlovénia	205,18	180,08	-	194,05

Forrás: Európai Bizottság

A malmi búza front havi jegyzése a párizsi árutőzsdén (MATIF) július 20-án érte el a legmagasabb, 269 euró/tonna szintet, azóta az árfolyam mérséklődött, és a 255-265 eurós sávban hullámozik. A kukoricát július vége óta 255-265 euró/tonna között jegyzik (augusztusi lejáratra). A BÉT-en a malmi búza legközelebbi lejáratra szóló jegyzési ára július közepe óta 67-69 ezer

forint/tonna között ingadozik, augusztus 9-én 67,5 ezer forinton kereskedtek a terménnyel. A takarmánykukorica július eleje óta folyamatosan drágult, majd augusztus első két hetében 66 ezer forinton stagnált a novemberi jegyzési ár.

Agrárpolitikai Hírek

- Augusztus 16-ig lehet benyújtani pályázatot a Vidékfejlesztési Minisztérium által meghirdetett, „Fiatal mezőgazdasági termelők számára nyújtandó támogatások” elnevezésű programra. Az egyszeri, vissza nem térítendő támogatás keretösszege mintegy 4 milliárd forint, amelyet azok a 18 és 40 éves kor közötti mezőgazdasági termelők kaphatnak meg, akik most kezdenek gazdaságalapításba.

- A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet újabb országos földpályázatot ír ki augusztusban, 30 ezer hektárnyi, korábban lejárt haszonbérletű területre. Erre azok az 1200 hektárnál nem nagyobb területen gazdálkodó őstermelők, vagy családi vállalkozók pályázhatnak, akik állattartással foglalkoznak, és földjüktől nem laknak messzebb 20 kilométernél.
- Az orosz miniszterelnök-helyettes, *Arkady Dvorkovich* augusztus 8-i tájékoztatása szerint Oroszország 2012-ben nem tervez exporttilalmat bevezetni a gabonakereskedelem fékezésére, ugyanakkor esetleges exportvámok bevezetését nem zárja ki.

A gabonafélék termelői ára

4. táblázat: A gabonafélék termelői ára származási hely^{a)} szerint

Megnevezés	Mértékegység	Származási hely			Országos		
		Dunántúl	Alföld	Észak-Magyarország	2012. 30. hét	2012. 31. hét	2012. 31. hét / 2012. 30. hét százalék
Étkezési búza	tonna	37 939	12 697	11 338	50 605	61 974	122
	HUF/tonna	65 092	62 609	61 460	62 857	63 919	102
Takarmánybúza	tonna	662	295	-	13 010	958	7
	HUF/tonna	59 616	52 080	-	59 305	57 293	97
Takarmánykukorica	tonna	6 829	1 181	-	2 194	8 770	400
	HUF/tonna	53 322	51 823	-	54 651	53 162	97
Takarmányárpa	tonna	2 828	-	-	2 682	2 879	107
	HUF/tonna	52 636	-	-	57 375	52 595	92

^{a)} Származási hely: ahol a gabonát megtermelték.

Az országos átlaggal a regionális összes mennyiség és az átlagár sem egyezik. Ennek oka, hogy volt felvásárlás az adott régióban, azonban az adatszolgáltatók alacsony száma miatt egyes régiók adata nem publikus. Az országos átlagban a nem publikált adatok benne vannak.

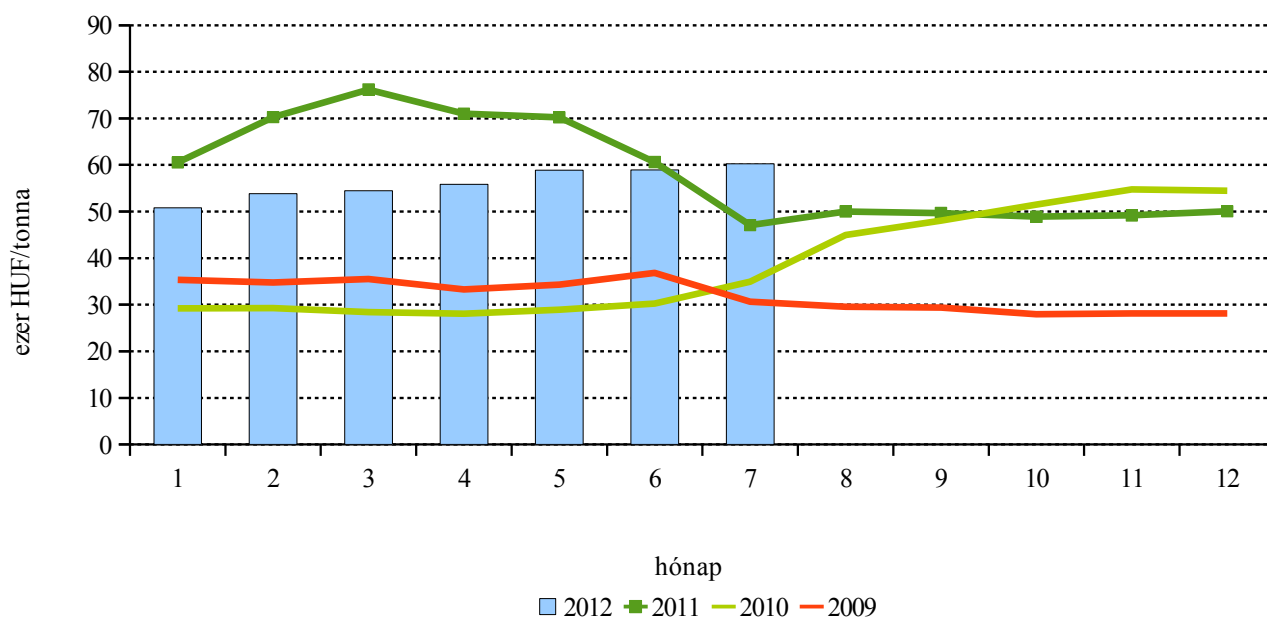
Forrás: AKI PÁIR

5. táblázat: A gabonafélék országos termelői ára

Megnevezés	Mértékegység	Országos				
		2011. 31. hét	2012. 30. hét	2012. 31. hét	2012. 31. hét / 2011. 31. hét százalék	2012. 31. hét / 2012. 30. hét százalék
Étkezési búza	tonna	18 892	50 605	61 974	328	122
	HUF/tonna	49 354	62 857	63 919	130	102
Takarmánybúza	tonna	3 517	13 010	958	27	7
	HUF/tonna	46 170	59 305	57 293	124	97
Takarmánykukorica	tonna	229	2 194	8 770	3 830	400
	HUF/tonna	59 642	54 651	53 162	89	97
Takarmányárpa	tonna	959	2 682	2 879	300	107
	HUF/tonna	45 505	57 375	52 595	116	92

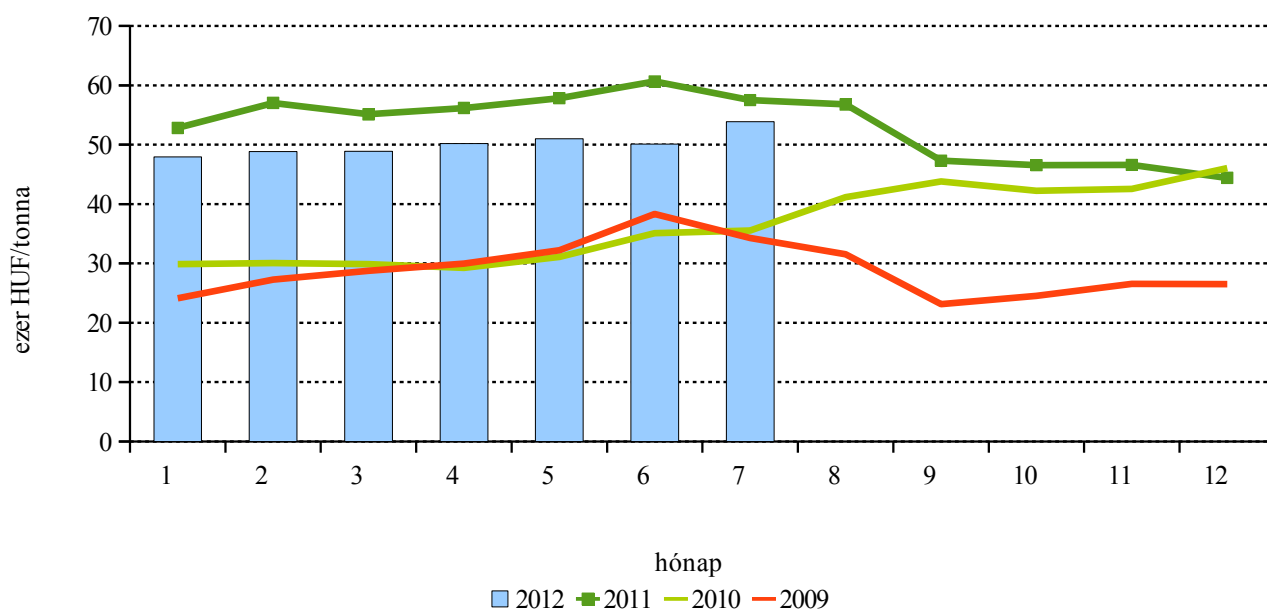
Forrás: AKI PÁIR

1. ábra: Az étkezési búza termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

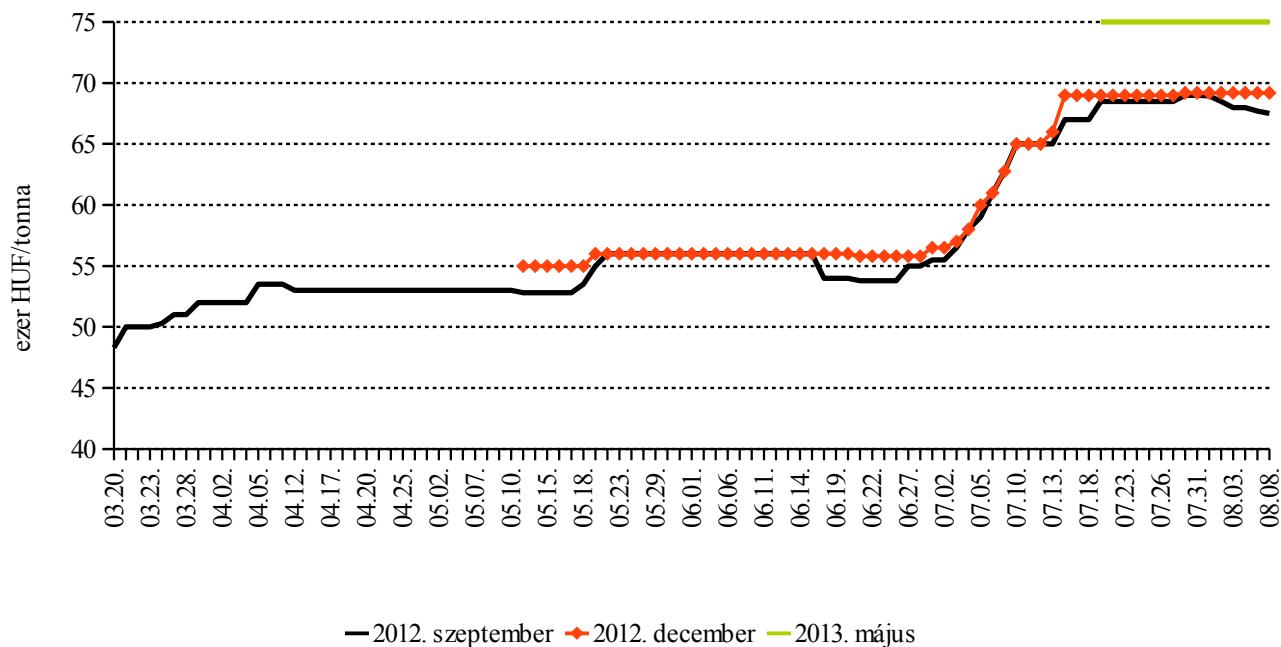
2. ábra: A takarmánykukorica termelői ára

Forrás: AKI PÁIR

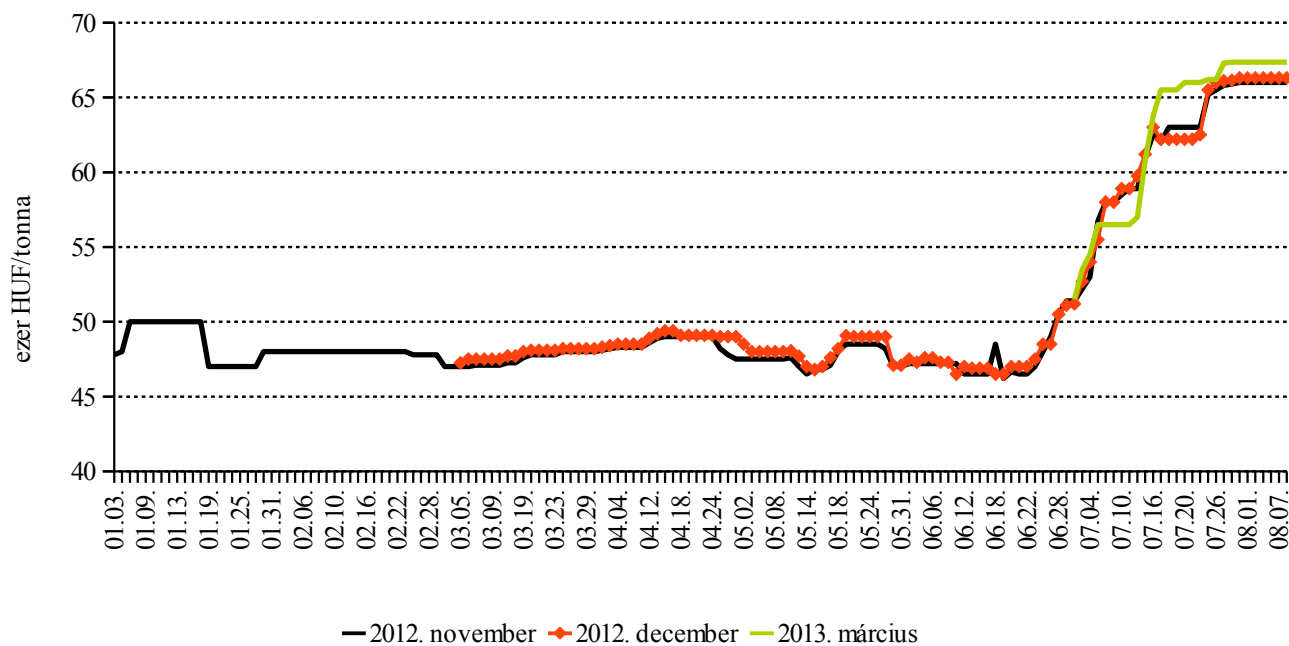
A gabonafélék jegyzése

3. ábra: A malmi búza különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

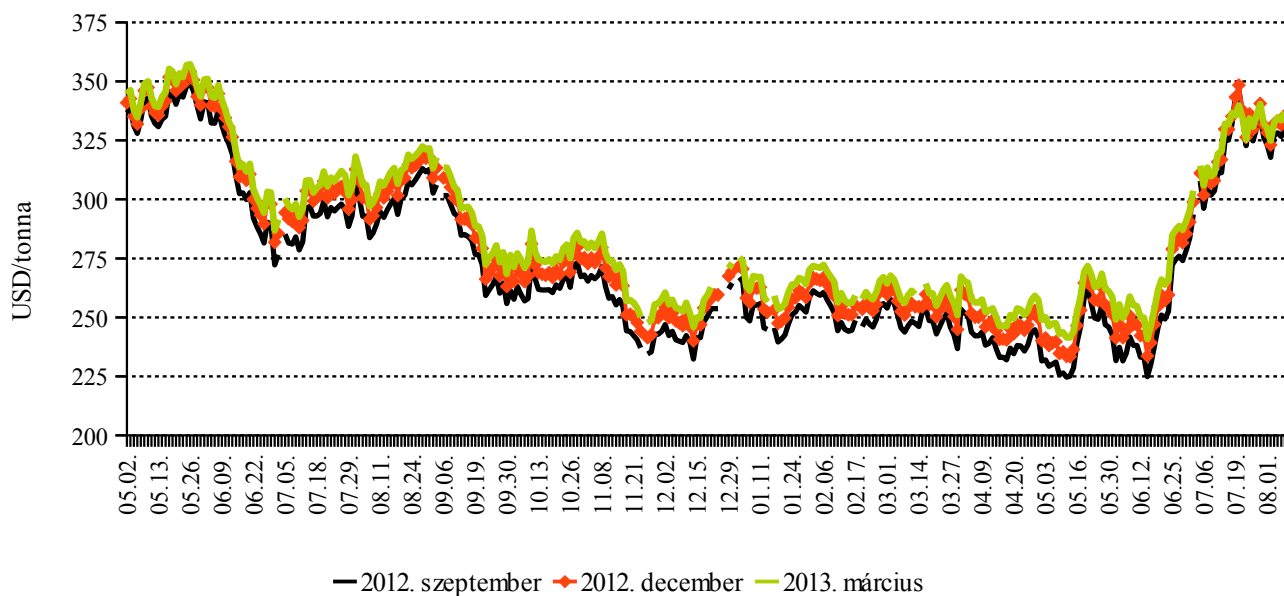
Forrás: BÉT

4. ábra: A takarmánykukorica különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

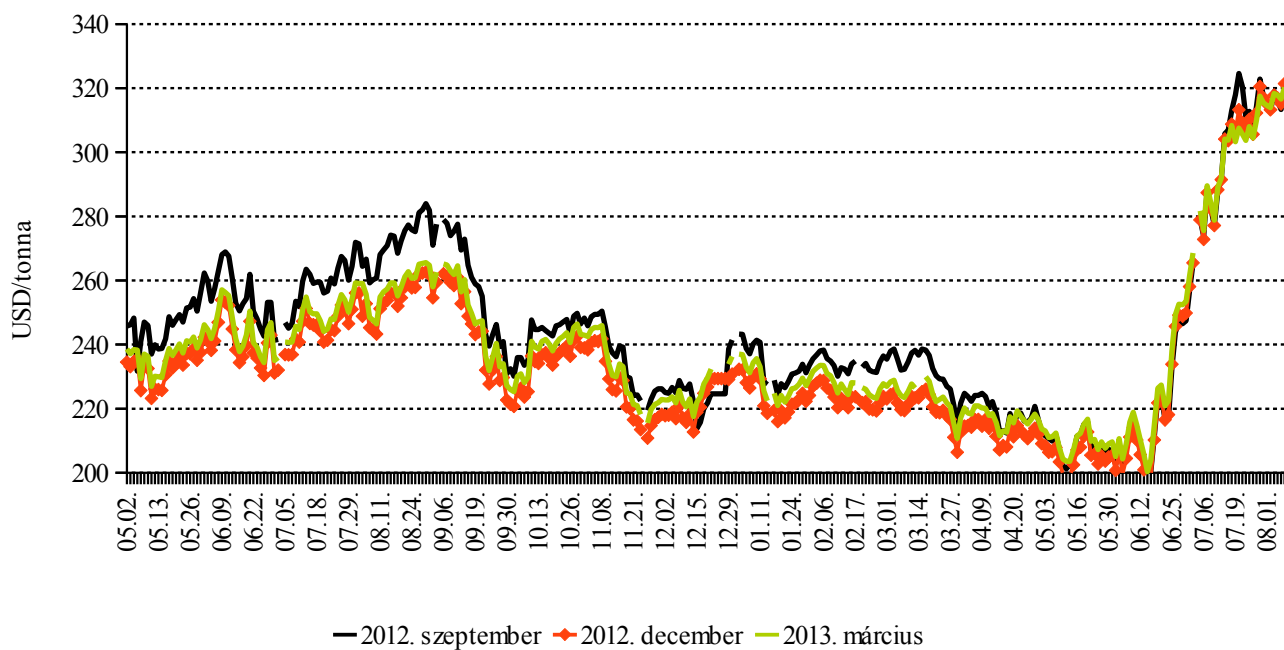
Forrás: BÉT

5. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

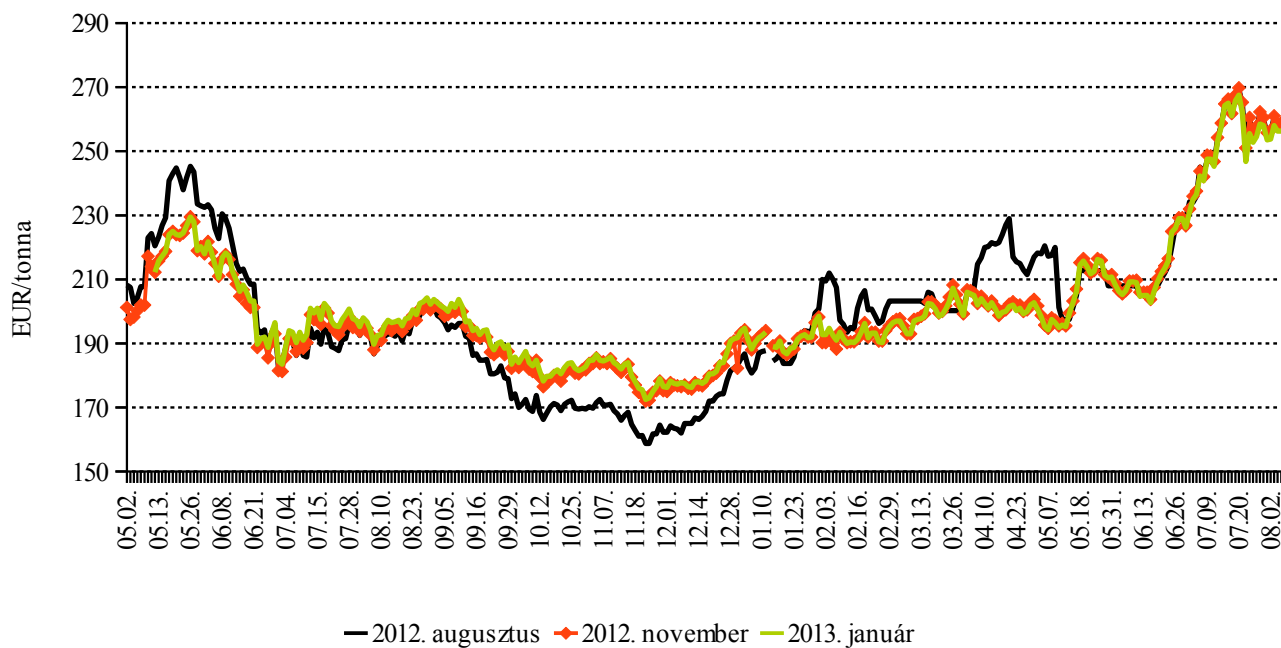
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

6. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

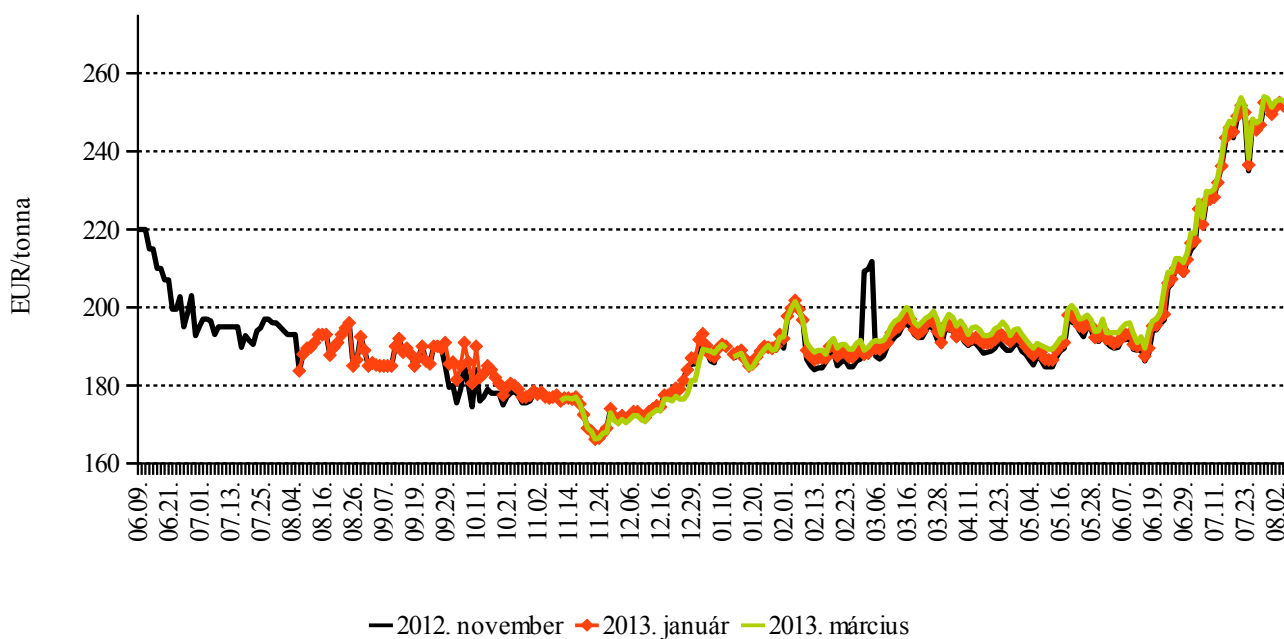
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

7. ábra: A búza különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

8. ábra: A kukorica különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers

6. táblázat: A gabona alapú termékek feldolgozói értékesítési ára

Gabona alapú termékek	Mérték-egység	Országos				
		2011. 31. hét	2012. 30. hét	2012. 31. hét	2012. 31. hét / 2011. 31. hét százalék	2012. 31. hét / 2012. 30. hét százalék
Finomliszt BL 55 ömlesztett	tonna	682	1 028	438	64	43
	HUF/kg	85	79	84	99	106
Finomliszt BL 55 zsákos	tonna	1 243	2 492	1 086	87	44
	HUF/kg	87	80	82	94	103
Finomliszt BL 55 zacskós	tonna	930	709	594	64	84
	HUF/kg	99	93	93	95	101
Rétesliszt BFF 55 ömlesztett	tonna	-	-	-	-	-
	HUF/kg	-	-	-	-	-
Rétesliszt BFF 55 zsákos	tonna	37	43	14	37	32
	HUF/kg	88	88	93	105	105
Rétesliszt BFF 55 zacskós	tonna	54	61	32	59	53
	HUF/kg	106	98	94	89	96
Fehér kenyérliszt BL 80 ömlesztett	tonna	516	687	449	87	65
	HUF/kg	82	76	81	98	106
Fehér kenyérliszt BL 80 zsákos	tonna	526	1 030	625	119	61
	HUF/kg	85	77	80	94	104
Tésztaipari liszt TL 50 ömlesztett	tonna	127	266	-	-	-
	HUF/kg	89	83	-	-	-
Tésztaipari liszt TL 50 zsákos	tonna	39	69	41	106	59
	HUF/kg	93	89	92	98	103
Étkezési búzadara AD zacskós	tonna	51	50	33	65	66
	HUF/kg	108	101	105	97	104

Forrás: AKI PÁIR

7. táblázat: A megfigyelt gabona alapú termékek fogyasztói ára

Termék	2012. május	2012. június	2012. július
Finomliszt BL 55	209	208	210
Fehér kenyér	273	277	278
Félbarna kenyér	263	261	266
Étkezési búzadara AD	213	216	220

Forrás: AKI PÁIR

Nemzetközi piaci információk

Határidős piacok (2012. augusztus 8.)

8. táblázat: **Búza**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago (őszi lágy búza)		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2012. augusztus	259,25	72 059	2012. szeptember	330,37	74 132
2012. november	259,75	72 198	2012. december	335,58	75 301
2013. január	256,75	71 364	2013. március	337,05	75 631
2013. március	256,25	71 225	2013. május	328,97	73 818
2013. május	254,00	70 599	2013. július	309,57	69 464
2013. november	227,50	63 234	2013. szeptember	309,79	69 514

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME/CBOT – Chicago Board of Trade

9. táblázat: **Kukorica**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs		CME/CBOT, Chicago		
	EUR/tonna	HUF/tonna	Szállítási határidő	USD/tonna	HUF/tonna
2012. november	250,00	69 488	2012. szeptember	319,13	71 610
2013. január	251,00	69 765	2012. december	321,42	72 123
2013. március	252,00	70 043	2013. március	320,24	71 859
2013. június	253,75	70 530	2013. május	318,19	71 399
2013. augusztus	258,00	71 711	2013. július	315,59	70 815
2013. november	210,00	58 370	2013. szeptember	270,24	60 639

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME/CBOT – Chicago Board of Trade

10. táblázat: **Repce**

Szállítási határidő	MATIF, Párizs	
	EUR/tonna	HUF/tonna
2012. november	496,00	137 863
2013. február	491,75	136 682
2013. május	484,75	134 736
2013. augusztus	454,50	126 328
2013. november	454,00	126 189
2014. február	448,00	124 522

Forrás: MATIF – Marché A Terme d' Instruments Financiers, CME/CBOT – Chicago Board of Trade

OLAJNÖVÉNY-PIACI JELENTÉS

A Nemzetközi Gabonaszövetség (*IGC*) legfrissebb prognózisában a világ 2012/2013. gazdasági évi szójababtermését az USA-ban várható termésveszteségek miatt 259 millió tonnára (-7,6 millió) korrigálta az egy hónappal korábbi jelentéséhez képest. Ennek ellenére a globális kibocsátás 9 százalékkal múlhatja felül az elmúlt évi szezont rendkívül gyenge termését. Ez a becslés természetesen még nagyon korai, hiszen a világ szójababtermése nagyban függ a dél-amerikai kibocsátástól, ahol a vetési munkálatok 2012 utolsó negyedében kezdődnek. Mindezek mellett feltételezhető, hogy a kontinens termőterületein a jelenleg magas világpiaci árak a szójabab vetésterületét növelni tudják, így átlagos hozammal kalkulálva a 140 millió tonnás kibocsátás előrevetíthető (+25 millió tonna).

Az Egyesült Államokban ugyan az utóbbi hetek esőzései stabilizálták a növény állapotát, de az elmúlt hat hét rendkívül forró és száraz időjárásának köszönhetően mindössze a termés 29 százaléka minősíthető jó/kiváló állapotúnak (tavaly ilyenkor 61 százaléka) az *USDA* 2012. augusztus 5-i jelentése szerint. Ennek megfelelően az *IGC* szakértői az USA szójababtermését 8,3 millió tonnával csökkentették az előző prognózisukhoz viszonyítva, így várhatóan 79 millió tonnára van kilátás.

A nemzetközi kereskedelembe kerülő szójabab mennyisége 94,7 millió tonnára tehető a 2012/2013. évi szezontban (október/szeptember), ez 4 százalékkal több, mint egy évvel ezelőtt. Az elemzők elsősorban Kína importjának a növekedésére számítanak (+4 százalék), itt az 59 millió tonnát is elérheti a beszállított termés mennyisége. Az export vonatkozásában a jelentős termésveszteség miatt az USA szójababkivitele 35,5 millió tonnára eshet (-5 millió), amit optimális esetben a dél-amerikai termés kompenzálhat. Argentína exportját 10,8 millió (+2,9 millió), Brazília kiszállítását 35,8 millió (-700 ezer) tonnára becsülik.

A chicagói árutőzsdén (*CME/CBOT*) július vége óta 7 százalékkal csökkent a szójabab front havi jegyzése, augusztus 7-én 590 USD/tonna áron kereskedtek a termékkel. Az *Oil World* elemzői szerint ez az Egyesült

Államok stabilizálódó szójababtermésnek és a visszafogott importnak köszönhető, ugyanakkor az árzuhanás csak mérsékelt lehet, mivel a főbb exportőr országok készletei továbbra is szűkösek. Augusztus 8-tól a terményárak újra erősödni kezdtek, ami annak köszönhető, hogy az *USDA* globális termés-előrejelzése augusztus 10-én jelent meg, a befektetők pedig előre beárazták a világ búza-, kukorica- és szójababtermésére irányuló pesszimista várakozásokat.

Az *IGC* szakértői a repcemag globális termését változatlanul 60,2 millió tonnára jelzik a 2012/2013. gazdasági évre, 200 ezer tonnával többre, mint a 2011/2012. évi szezontban. Az Európai Unió kibocsátását 18 millió tonnára becsülik, ezzel szemben az *Oil World* 19 millió tonna repcetermést vár (egy éve is 19 millió tonna volt). Az *IGC* Kanada termését 16 millió (+1,8 millió), Kínáét 12,2 millió (-800 ezer) tonnára korrigálta az egy hónappal korábbi jelentéséhez képest, míg Ausztrália kibocsátását továbbra is 2,9 millió tonnára várja.

Az elemzők a repcemag globális kereskedelmének 7 százalékos növekedését remélik, így rekord mennyiségű, 12,5 millió tonna termés kerülhet a 2012/2013. gazdasági évben a nemzetközi forgalomba. Az EU importja előreláthatóan 3,4 millió, Kínáé 2,6 millió tonnára növekedhet, előbbi 200, utóbbi 500 ezer tonnával múlhatja felül az egy évvel korábban vásárolt mennyiséget. A két legnagyobb repceexportőr közel 90 százalékát uralja a globális kivitelnek, Kanada 8,7 millió (+400 ezer), Ausztrália 2,3 millió (+300 ezer) tonnát vihet a piacra a folyó évi szezontban.

A párizsi árutőzsdén a repcemag legközelebbi határidőre vonatkozó jegyzése augusztus eleje óta a 490-500 euró/tonna tartományban hullámlzik. A kiváló európai – elsősorban németországi – repcetermés hírére a termény árfolyama 494,5 euróra mérséklődött. A Budapesti Értéktőzsdén (BÉT) a repcemag valamennyi lejáratra szóló ára stagnált augusztus első hetében, a szeptemberi jegyzési ár 135 ezer forint/tonna volt.

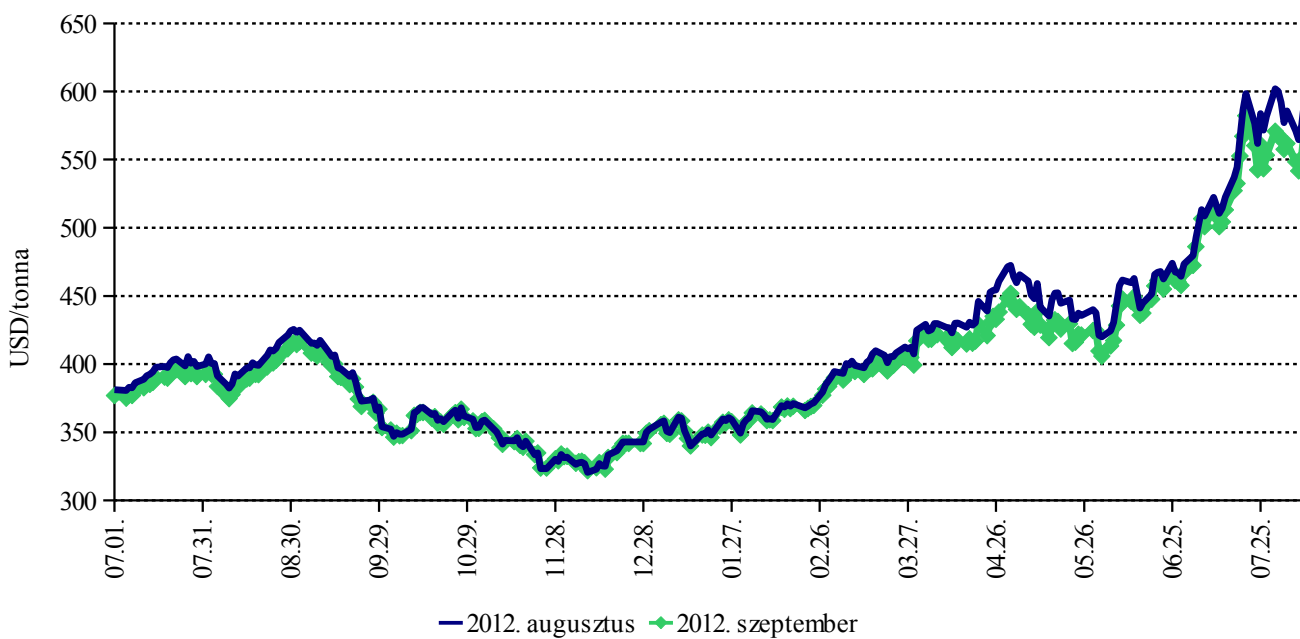
Az olajos magvak és termékeinek jegyzése

9. ábra: A szójabab különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

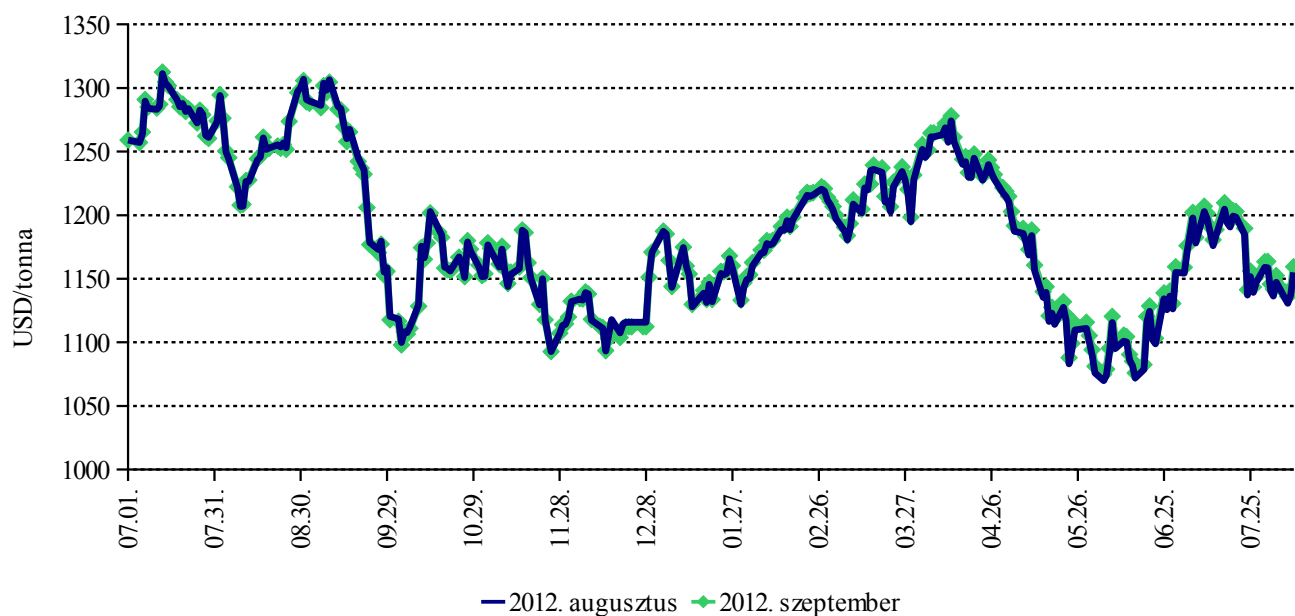
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

10. ábra: A szójaliszt különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

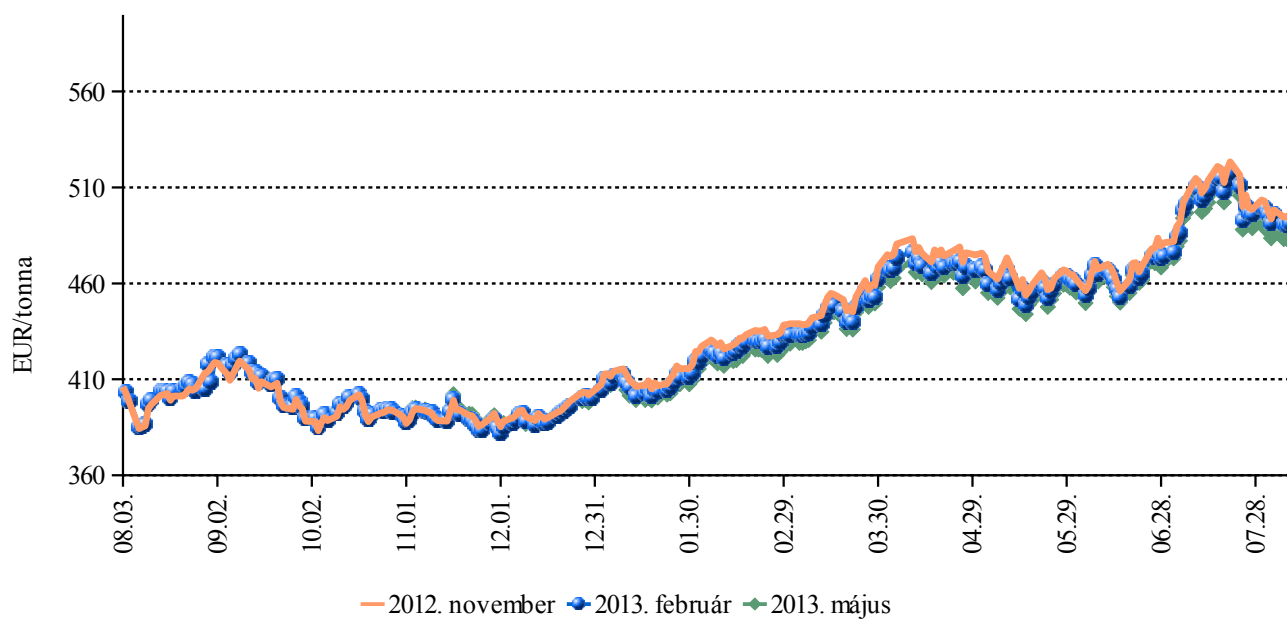
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

11. ábra: A szójaolaj különböző határidőre szóló jegyzése a chicagói árutőzsdén

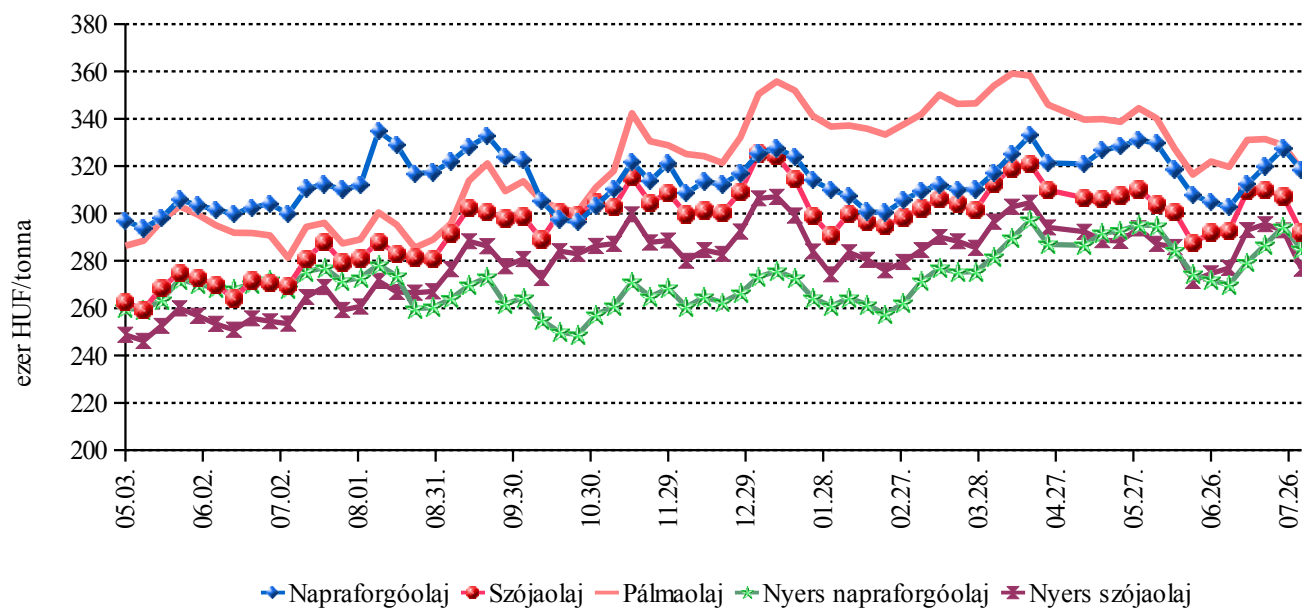
Forrás: CME/CBOT – Chicago Board of Trade

12. ábra: A repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a párizsi árutőzsdén

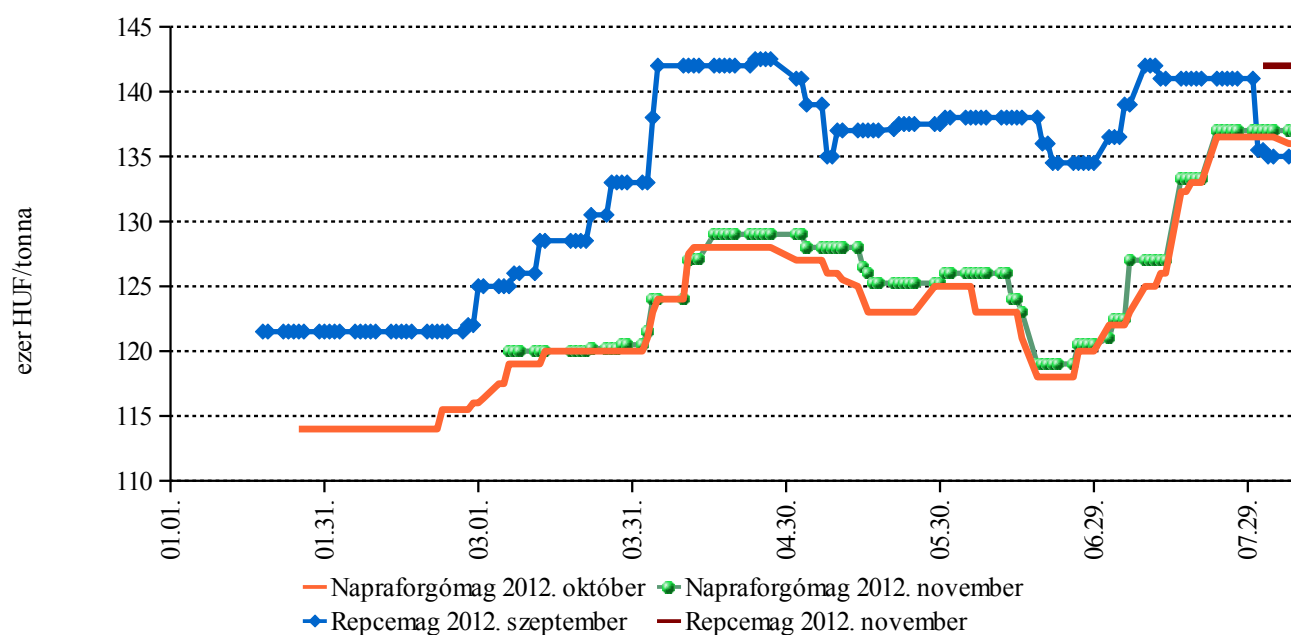
Forrás: MATIF

13. ábra: A növényi olajok jegyzése a milánói árutőzsdén

Forrás: Borsa di Milano

14. ábra: A napraforgó- és a repcemag különböző határidőre szóló jegyzése a Budapesti Értéktőzsdén

Forrás: BÉT

11. táblázat: A fontosabb hazai olajos magvak termelői-, a belőlük készült termékek feldolgozóinak értékesítési átlagára

Megnevezés	Mértékegység	2011. július	2012. június	2012. július	2012. július / 2011. július százalék	2012. július / 2012. június százalék
Ipari napraforgómag	tonna	8 745	15 076	10 104	116	67
	HUF/tonna	121 478	119 251	126 784	104	106
Repcemag	tonna	108 616	9 718	66 438	61	684
	HUF/tonna	120 656	135 270	140 411	116	104
Nyers napraforgóolaj	tonna	2 921	810	2 583	88	319
	HUF/tonna	270 029	284 616	276 372	102	97
Napraforgódara	tonna	10 178	16 211	14 659	144	90
	HUF/tonna	51 308	42 445	44 305	86	104
Nyers repceolaj	tonna	5 045	-	-	-	-
	HUF/tonna	269 711	-	-	-	-
Repcedara	tonna	7 875	4 891	3 847	49	79
	HUF/tonna	51 934	61 115	61 851	119	101

Forrás: AKI PÁIR

12. táblázat: A nyers növényolajok ára és jegyzése

Termék	Időpont	EU	Olaszország	Egyesült Államok	Magyarország
		Ártípus			
		FOB	Heti tőzsdei átlagár	Heti tőzsdei átlagár	Heti értékesítési ár
Napraforgóolaj	2012-07-24	-	294 296	-	272 500
	2012-07-31	-	285 001	-	281 920
	2012-08-07	-	-	-	-
Repceolaj	2012-07-24	-	-	-	-
	2012-07-31	-	-	-	-
	2012-08-07	-	-	-	-
Szójaolaj	2012-07-24	-	292 857	270 221	-
	2012-07-31	-	276 640	263 393	-
	2012-08-07	-	-	252 385	-

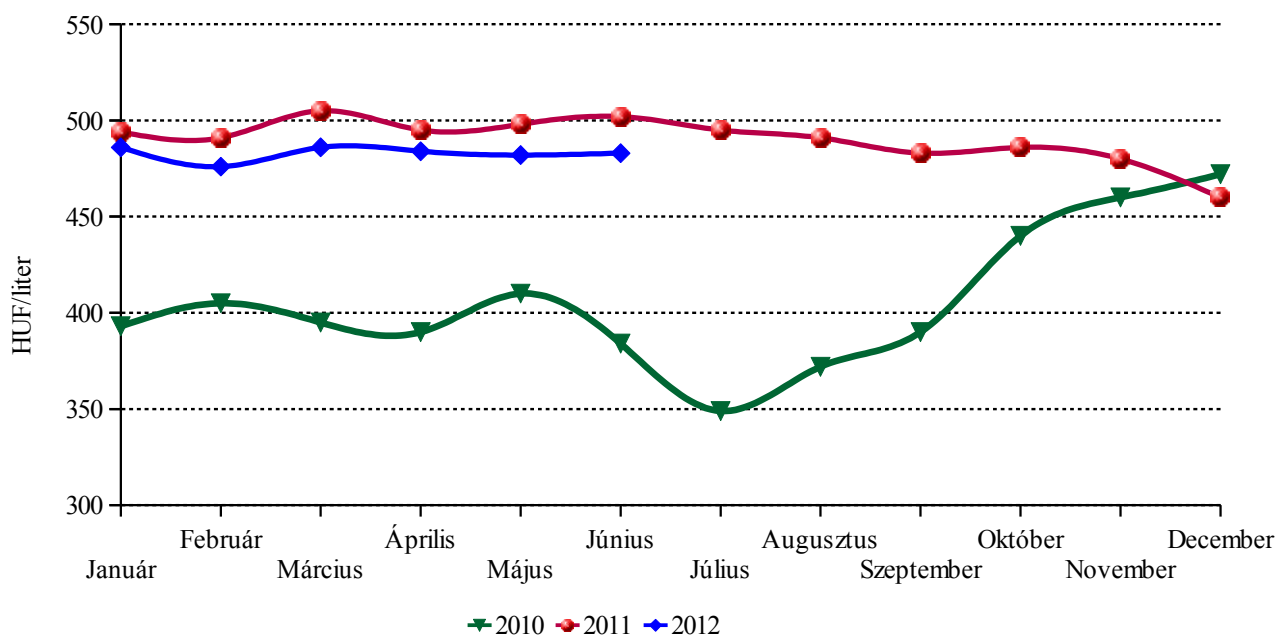
Forrás: AKI PÁIR, BLPW, Oil World

13. táblázat: Európai olajnövény- és dara árak és jegyzések

Termék	Időpont	Franciaország	Németország	Ausztria	Magyarország
		Ártípus			
		Heti tőzsdei átlagár	Hamburg CIF	Heti tőzsdei átlagár	Heti termelői és értékesítési ár
Napraforgómag	2012-07-24	-	-	-	-
	2012-07-31	-	-	123 338	121 159
	2012-08-07	-	-	-	-
Napraforgódara	2012-07-24	-	-	74 114	46 010
	2012-07-31	-	-	73 167	46 109
	2012-08-07	-	-	71 343	-
Repcemag	2012-07-24	143 622	-	-	139 520
	2012-07-31	140 132	-	130 306	141 124
	2012-08-07	137 075	-	-	-
Repcedara	2012-07-24	-	-	85 626	62 544
	2012-07-31	-	-	84 316	58 183
	2012-08-07	-	-	81 529	-

Forrás: AKI PÁIR, BLPW, MATIF, Oil World

15. ábra: A napraforgóolaj fogyasztói ára

Forrás: KSH

BIOÜZEMANYAG MELLÉKLET

Az Európai Unió biodízel-termelése folyamatosan csökkent az elmúlt két évben, és várhatóan ez az idén sem lesz másképp. Az előzetes becslések szerint a Közösség csak 7852 ezer tonna biodízel előállításával számolhat 2012-ben, míg 2009-ben 8888 ezer tonna volt a termelés.

A biodízel alapanyaga, a repceolaj az elmúlt években szűkösen és drágán állt rendelkezésre, és a terméskilátások az idén sem kedvezőek. Az Európai Bizottság rövid távú előrejelzése alapján a 2011/2012. gazdasági évben 8,8 millió tonna (2009/2010: 9,5 millió tonna) repceolajat sajtoltak a Közösségben, míg a 2012/2013. gazdasági évben 8,6 millió tonna előállítása várható. Az Európai Unió várhatóan 5600 ezer tonna repceolajat (2011: 5400 ezer tonna); 400 ezer tonna szójaolajat (2011: 650 ezer tonna), 1500 ezer tonna pálmaolajat (2011: 1400 ezer tonna) és 1400 ezer tonna hulladékolajat (2011: 1150 ezer tonna) használ fel 2012-ben biodízel-előállítás céljából. A hulladékolaj felhasználása a növényi olajok magas ára és a kétszeres elszámolási lehetőség miatt nő.

A magas alapanyagárakat az üzemek be tudták építeni a késztermék árába 2011-ben, mivel a fenntarthatósági tanúsítványi rendszer épp a legnagyobb felhasználó országokban, pl. Németországban védte a piacokat. A rendszer gátolta az import biodízel beáramlását, de egyúttal a szűkösen rendelkezésre álló repceolaj mennyiségének importtal történő kiegészítését is, ami a termelés csökkenéséhez vezetett.

Az idén a nagy mennyiségű már tanúsítvánnyal rendelkező, az európainál olcsóbb biodízel, valamint a bekeverőüzemek gyenge kereslete nyomást gyakorolnak a biodízel árára. A termelés jövedelmezősége romlott, a kapacitások kihasználtsága alacsony. Az alapanyagárak év eleje óta emelkedő trendje májusban ugyan megtört, de júliustól a bizonytalan termésvárakozások miatt újra erősödést mutat. Az USA és Argentína várható termésmennyiségeinek lefelé történő korrigálása éreztették hatásukat az európai árutőzsdéken. Németországban a repceolaj nagykereskedelmi értékesítési ára július elején újra 955-980 euró/tonna között alakult.

A Német Biohajtóanyag Szövetség azt javasolja, hogy az Európai Unió határain kívülről származó biodízel ne számítson bele a nemzeti kvótákba. Hasonló intézkedést Spanyolországban hoztak az év elején, de ennek eredményessége még bizonytalan.

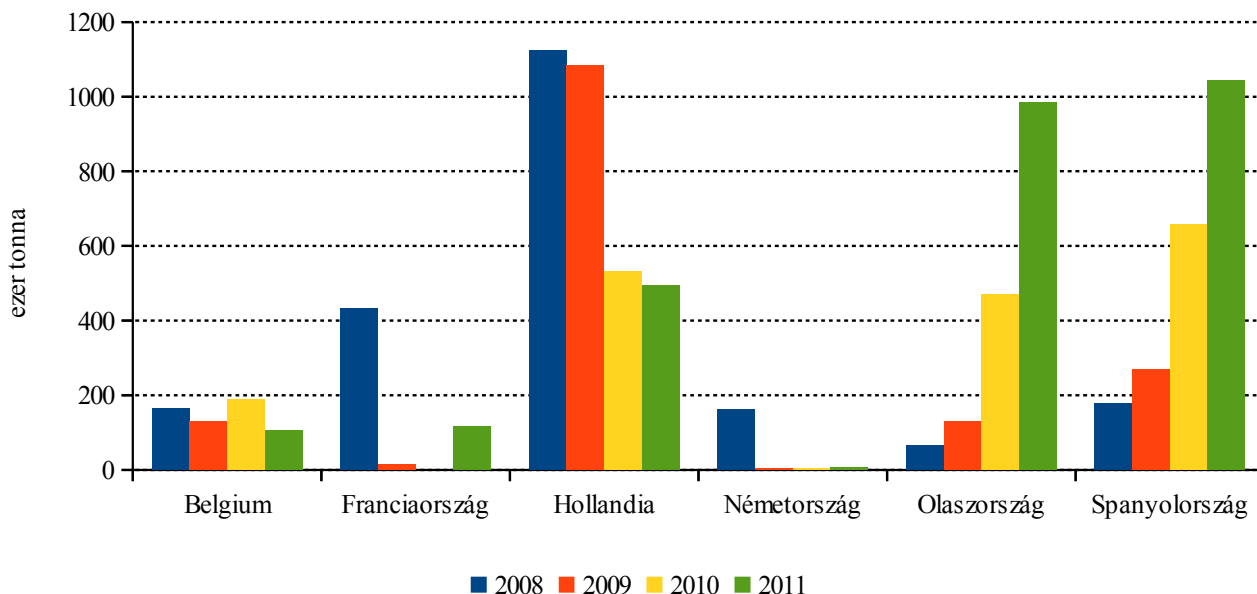
Az Európai Unió legnagyobb biodízel-beszállítói már létrehozták és elismertették a 28/2009/EK irányelvben előírt fenntarthatósági követelményekkel működő rendszerüket, vagy azok elismertetése folyamatban van. Argentínában az *CSCS (Carbio Sustainability Certification Scheme)* önkéntes rendszer működik, Dél-Ázsiában az *RSPO (Roundtable on Sustainable Palm Oil)*, valamint 20-22 ország, köztük dél-amerikai és ázsiai országok részvételével az *RTRS (Round Table on Responsible Soy)* rendszer épült ki.

14. táblázat: A biodízel-előállítás jövedelmezőségének alakulása az EU-ban (2012)

	EUR/tonna					
	Január	Február	Március	Április	Május	Június
Növényolaj felvásárlási ára	973	976	978	983	943	920
Biodízel termelési költsége	1 087	1 091	1 088	1 092	1 051	1 029
Biodízel értékesítési ára	1 130	1 050	1 060	1 065	1 010	980
Jövedelem	43	-41	-28	-27	-41	-49

Megjegyzés: A FAME (Fatty acid methyl ester) termékre vonatkozó adatok Németországban, Ausztriában és a Skandináv országokban kerültek begyűjtésre
Forrás: F.O. Licht

16. ábra: Az EU néhány tagállamának biodízelimportja

Megjegyzés: KN38249091 96,5 százalékos FAME (fatty acid methyl ester)
 Forrás: Eurostat Comext

Belgium importja csökkenő trendet mutat, de az ország biodízel-termelése továbbra sem számottevő.

Franciaország azon kevés tagállam közé tartozik, ahol a biodízel-előállítás növekedésével számolnak. Az év első négy hónapjában az ország importja elmaradt az előző évitől.

Hollandiában, a rotterdami kikötő a nyugat-európai biohajtóanyag-kereskedelem központja. Rotterdamba az elmúlt két évben kevesebb import biodízel érkezett, mint 2008-ban és 2009-ben. Ennek oka, hogy innen több olyan országba továbbítanak biodízelt, ahol már az előző években betartották a fenntarthatósági szabályokat. Tavaly a beszállítók még nem rendelkeztek fenntarthatósági tanúsítvánnyal.

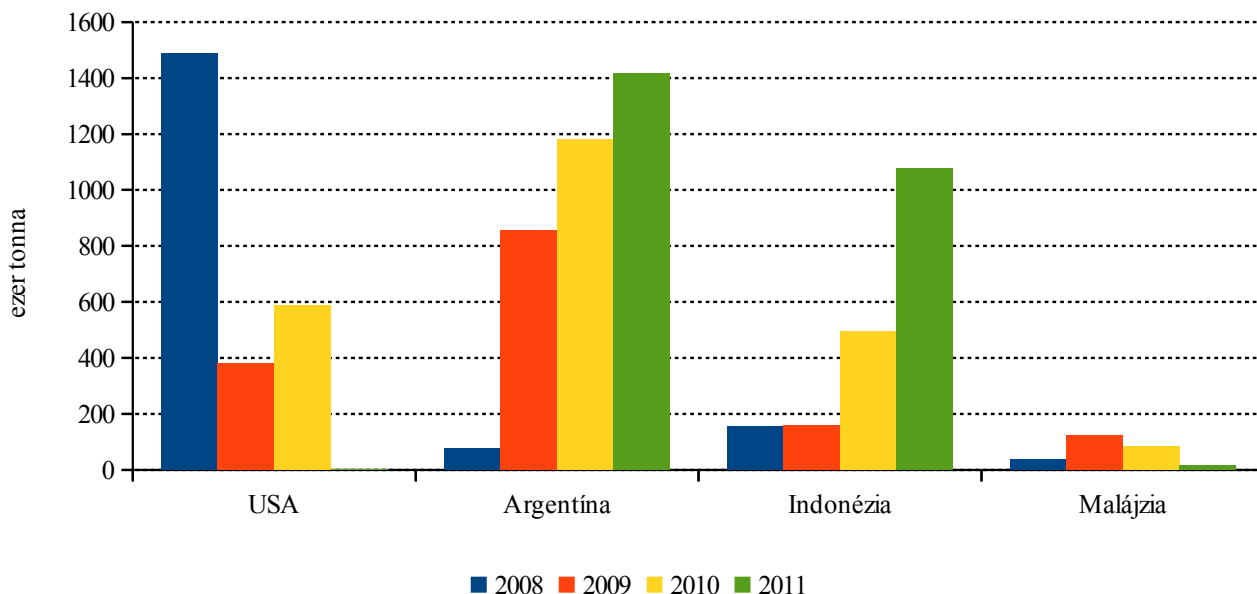
Németország csak elenyésző mennyiségű biodízelt importált. Várható azonban, hogy az idén a *Neste Oil* rotterdami üzemének *HVO* terméke a német piacra kerül majd, és helyettesíti a *FAME*-t.

Miközben Rotterdamban csökkent a biodízelimport, addig Spanyolországban és Olaszországban jelentős mértékben nőtt. Ezekben az országokban az elmúlt években még nem vették szigorúan a fenntarthatósági tanúsítvány alkalmazását, ami a nagy exportőr országoknak, pl. Argentínának kedvezett. A pálmaolaj alapú

biodízelt is ezekben az országokban tudják legjobban alkalmazni, ezért jelentős szállítmányok érkeznek ide Malajziából és Indonéziából. Olaszország az idén bevezette a *RED*-et (*Renewable Energy Directive*), de mivel már az argentin biodízel is rendelkezik tanúsítvánnyal, várhatóan továbbra is importálnak a dél-amerikai országból. Olaszország biodízel-behozatala 2012. január-április között 332,7 ezer tonna (2011: 344,4 ezer tonna) volt. Argentínából 113,1 ezer tonna (2011: 122,8 ezer tonna), és Indonéziából 96,4 ezer tonna (2011: 107,7 ezer tonna) érkezett. Spanyolországban nem biztos, hogy sikerül megállítani az Argentínából érkező importdömpinget. Az ország 2012 első öt hónapjában 598 ezer tonna biodízelt importált (2011: 407 ezer tonna), amelyből Argentína 333,5 ezer tonnával (2011: 260,9 ezer tonna) részesedett.

Az Európai Unió 2012 első négy hónapjában összesen 896,5 ezer tonna (2011: 675,5 ezer tonna) biodízelt vásárolt a nemzetközi piacról. A legnagyobb beszállítók Argentína 517,6 ezer tonna (2011: 410,1 ezer tonna) és Indonézia 309,1 ezer tonna (2011: 209,1 ezer tonna) voltak. Éves szinten legalább 2600 ezer tonna import várható, ami 2009-hez képest 26 százalékos növekedést jelent.

17. ábra: Az Európai Unió legnagyobb biodízel-beszállító országai 2008-2011 között

Megjegyzés: KN38249091 96,5 százalékos FAME (fatty acid methyl ester)
 Forrás: Eurostat Comext

Öt évvel ezelőtt még az USA volt az Unió legnagyobb beszállítója. Miután az USA-ból érkező B99-es termékre kiegyenlítő és dömpingellenes vámot határozott meg az Európai Bizottság, 2011-re gyakorlatilag a nagy bekeverésű biodízel beszállítása megszűnt.

Az USA szerepét Argentína vette át, ahol a biodízel-termelés legfontosabb alapanyaga a szójaolaj, és egyelőre más alternatív megoldás hatékonyságban és költségben sem versenyképes ezzel az alapanyaggal. Várhatóan az összes megtermelt szójaolaj 40 százalékából állítanak elő biodízelt 2012-ben. A biodízel kivitelét támogatja a *Differential Export Tax (DET)* amely a szójababra 23,5 százalék, a szójaolajra és a darára 20 százalék, míg a szója alapú biodízeltre 5 százalék exportadót határoz meg. Ezért a kereskedők a késztermék vásárlását részesítik előnyben. Argentína biodízel-kibocsátása rendkívül gyors ütemben nő, 2005-ben az ország még csak 20 ezer tonna biodízelt állított elő, ugyanakkor 2012-ben 2500-3000 ezer tonnára becsülik a várható termelést. A kapacitások hétszeresére bővültek az elmúlt öt év alatt. Az erős külső és belső kereslet arra ösztönözte a befektetőket, hogy tovább növeljék a kapacitásokat. A nagy üzemek rendszerint növénytermesztéssel foglalkozó nemzetközi és belföldi cégek, *Unitecbio*, *Patagonia Bioenergias*, *Renova*, *Dreyfus*, *Cargill* és *Noble* tulajdonában vannak. A kisebb méretű üzemek (10-100 millió liter kapacitásig) tulajdonviszonyai már nagyon különbözőek.

Argentína ebben az évben az Európai Unió után akár a második legnagyobb biodízel-kibocsátó lehet a világon, megelőzve az USA-t (2500 ezer tonna) és Brazíliát (2400 tonna). Az utóbbi években Kínából ugyan voltak megrendelések szójaolajra, de azt az ázsiai ország többször lemondta, ezért a megmaradt szójaolajból is biodízelt állítottak elő. Az Argentína által szállított szója metil-észter (SME) dermedéspontja alacsonyabb, mint az Indonéziából érkező pálmaolaj metil-észteré (PME), ami szintén előnyt jelent az európai piacon.

Argentína exportjának legfontosabb célállomása 2008-ig az USA volt. A Bizottság USA-val kapcsolatos intézkedéseit követően indultak be közvetlenül az Unióba a szállítások.

Argentínában jelenleg erős az infláció, ami a jövedelmező export értékét rontja, ugyanakkor a belső kereslet erősödése további lökést adhat a termelés bővülésének. Az ország célul tűzte ki a 10 százalékos bekeverés elérését. A kereskedők úgy ítélik meg, hogy jelenleg kedvező a belföldi értékesítés, a kötelező bekeverési arányban való részvétel, ezt követi az export és végül a szójaolaj-kivitel következik a sorban. A belföldi felhasználás növekedése ellenére az ország továbbra is bőségesen rendelkezik exportálható biodízellel. Jelenleg ugyan gondot okoz Argentínának a spanyol kormány intézkedése, miszerint a nemzeti biohajtóanyag kvótába csak az Európai Unióban előállított biodízel számíthat bele, de

úgy ítélik meg, hogy más uniós tagállamba is tudnak szállítani.

Argentínában a biodízel ára a kedvezőtlen szójatermés, valamint az erős bel- és külpiazi kereslet miatt 2012 júliusában 920-940 euró/tonna között mozgott, lényegesen meghaladta az előző év azonos időszakának árszintjét (800-830 euró/tonna). Ez az ár versenyképes

az európai piacon, mert pl. a németországi biodízel ára 2012 júliusában 1100 euró/tonna körül alakult.

Az Európai Unióba érkező nagy mennyiségű, elsősorban Argentínából származó biodízel nyomást gyakorol az európai árakra, ami tovább nehezíti a szűkös alapanyag-ellátású üzemek helyzetét.

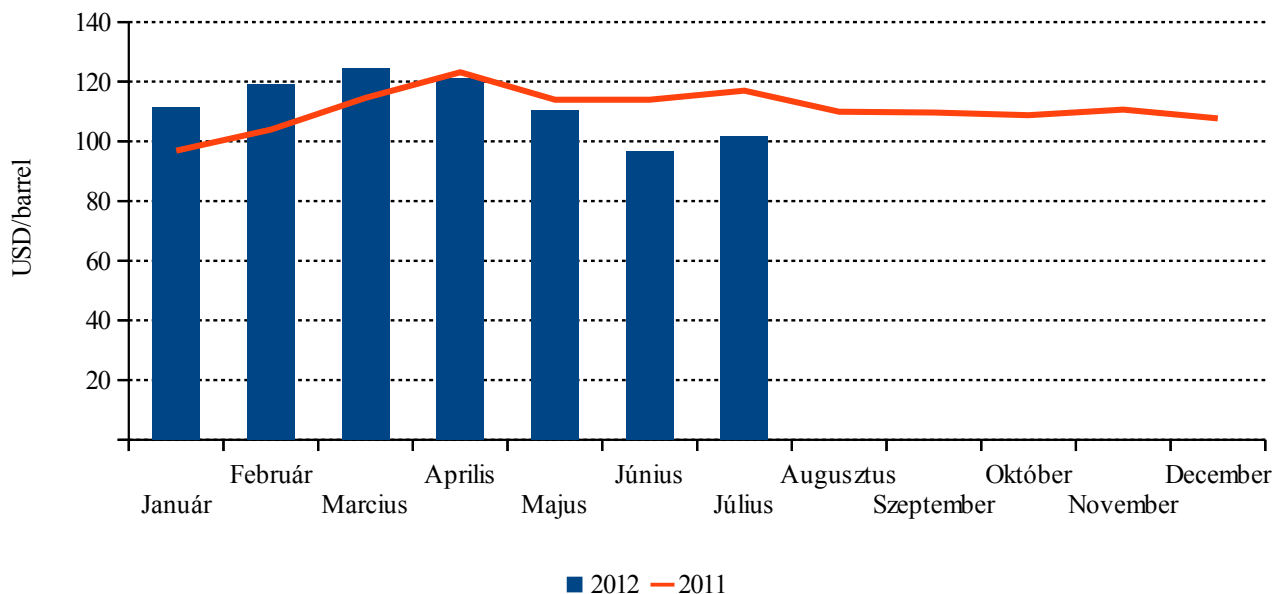
Agrárpolitikai Hírek

Az Európai Bizottság a 28/2009/EK irányelv alapján a német *REDcert (Gesellschaft zur Zertifizierung nachhaltig erzeugter Biomasse mbh)* és a skót „*Scot-*

tish Quality Farm Assured Combinable Crops Limited” rendszereket úgy ítélte meg, hogy eleget tesznek a fenntarthatósági kritériumoknak.

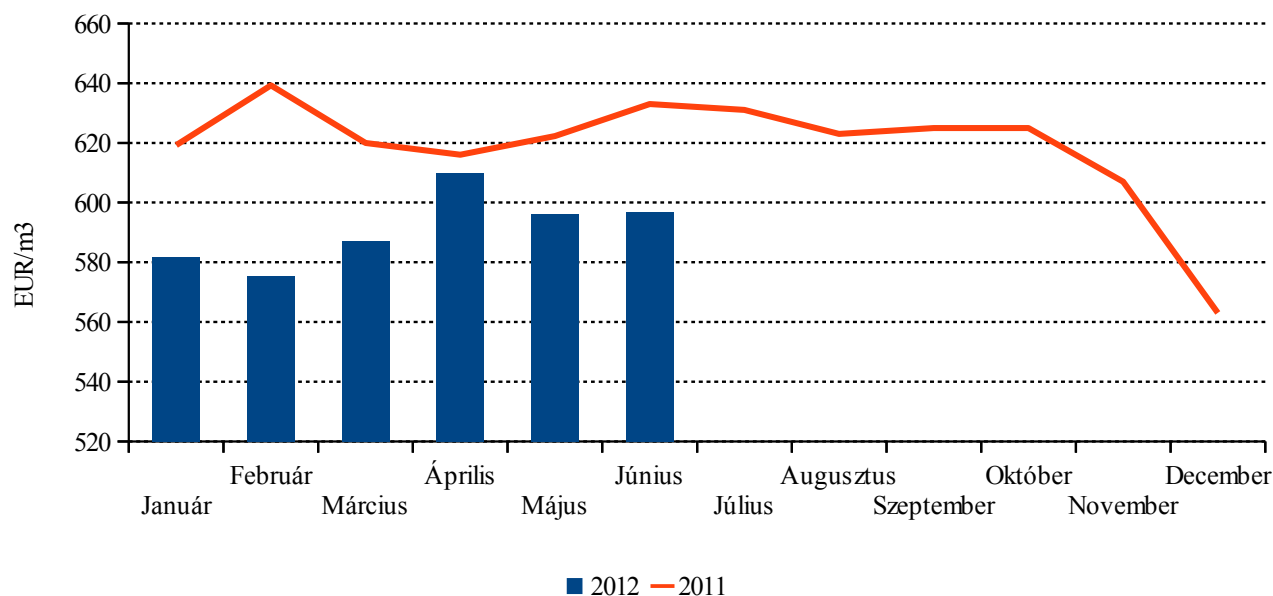
Ukrajnában 2013. január 1-től bioetanolt kevernek a benzinbe. A bekeverési arány 5 százalékos lesz.

18. ábra: Az ásványolaj ára

Megjegyzés: IPE Brent ásványolaj jegyzése a londoni árutőzsdén.
Forrás: HGCA

19. ábra: A bioetanol ára

Megjegyzés: 92-96 százalékos alkoholtartalom, nyugat-európai kikötők, FOB T2.
Forrás: F.O. Licht

